

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยสร้างแบบสอบถาม เพื่อศึกษาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการสอนในปัจจุบันระดับอุดมศึกษา สาขามนุษยศาสตร์ เพื่อศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนว่าประกอบด้วยตัวแปร (Variables) อะไรบ้าง ทั้งนี้ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ อาจารย์และนิสิต คณะอักษรศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษา สาขามนุษยศาสตร์นี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยได้ศึกษาจากหลักสูตร โครงสร้างของวิชา วิธีสอน ตลอดจนวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสอบถามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในสาขานี้โดยตรง คือ ผู้บริหาร อาจารย์ นิสิต ในสาขามนุษยศาสตร์ จากนั้นได้นำข้อมูลทั้งหมดมาประมวลเข้าด้วยกัน แล้วสร้างเป็นแบบสอบถามขึ้น โดยยึดตามข้อสมมุติฐานของการวิจัยที่คาดว่าประสิทธิภาพการสอนจะเกี่ยวข้องกับตัวประกอบ (Factors) สำคัญ อันได้แก่ วิธีการสอน (Presentation) อุปกรณ์การสอน (Audio - visual Aids) บรรยากาศในห้องเรียน (Classroom Atmosphere) มีข้อกระทง (Items) เกี่ยวกับลักษณะต่าง ๆ นี้รวม 31 ข้อ ด้านบุคลิกภาพของอาจารย์ (Personal Attribution) ทศนคติของอาจารย์ต่อวิชาที่สอน และต่อนิสิต (Attitude toward Subjects and Students) มีข้อกระทงรวม 21 ข้อ รวมข้อกระทงทั้งสิ้น 52 ข้อ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปลองใช้ (Tryout) กับอาจารย์คณะอักษรศาสตร์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จำนวน 20 ชุด เมื่อได้ปรับปรุงข้อกระทงจนดีขึ้นแล้ว จึงนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจริง ๆ

ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามปลายปิด (Close questionnaire) แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่หนึ่งถามเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ คณะที่สังกัด แผนกวิชา ตำแหน่งทางวิชาการ และตำแหน่งทางค้ำบริหารของอาจารย์ หรือฐานะปีที่สำหรับกรณีที่เป็นนิสิต

ทั้งนี้เพื่อความสะดวกเวลาเก็บรวบรวมข้อมูล ส่วนที่สองคือการประเมินลักษณะประสิทธิภาพของการสอน โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินเป็น 3 ช่วง คือ มากที่สุด มาก น้อยที่สุด โดยพิจารณาจากข้อกระทงแต่ละข้อว่าเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนช่วงใดดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	อาจารย์ปฏิบัติหรือมีลักษณะตามข้อกระทงนั้นแล้วทำให้เกิดประสิทธิภาพในการสอนมากที่สุด มีค่า = 3
มาก	หมายถึง	อาจารย์ปฏิบัติ หรือมีลักษณะตามข้อกระทงนั้นแล้วทำให้เกิดประสิทธิภาพการสอนมาก แต่ไม่มากที่สุด มีค่า = 2
น้อย	หมายถึง	อาจารย์ปฏิบัติหรือมีลักษณะตามข้อกระทงนั้นแล้วก็ไม่ทำให้การสอนมีประสิทธิภาพขึ้นเลย มีค่า = 1

อาศัยหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จากบัณฑิตวิทยาลัยถึงอาจารย์ที่ถูกละเลือก เป็นกลุ่มตัวอย่างของการกรอกแบบสอบถามนี้

กลุ่มตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่วิจัยครั้งนี้คือ อาจารย์และนิสิต คณะอักษรศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวนทั้งสิ้น 1539 คน¹ ประกอบด้วยอาจารย์ 202 คน อันได้แก่ ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ชั้นพิเศษและอาจารย์ และนิสิตจำนวน 1337 คน อันประกอบด้วยนิสิตฐานะปีที่ 1 ถึงปีที่ 5 เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธี

¹ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สถิติอาจารย์และนิสิต ปีการศึกษา 2519, (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : หน่วยวิจัยสถาบัน).

สุ่มแบบแบ่งชั้น² (Stratified Random Sampling) จำนวน 714 คน ด้วยระดับความ
เชื่อมั่น 97%³

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามถึงค้ำผู้ตอบด้วยตนเอง โดยมี
หนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงอาจารย์ ผู้วิจัยส่งและรวบรวม
ตามแผนวิชาที่อาจารย์สังกัดอยู่ ส่วนนิสิตนั้นเก็บรวบรวมข้อมูลตามแผนวิชาในกรณีนิสิตฐานะปีที่
3, 4, 5 ส่วนฐานะปีที่ 1, 2 นั้น รวบรวมจากหัวหน้ากลุ่ม จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา
ทั้งหมด 476 ชุด คิดเป็นร้อยละ 66.82 หลังจากตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้มาแล้ว
ปรากฏว่ามีแบบสอบถามที่ผู้ตอบตอบไม่ครบทุกข้ออยู่จำนวน 27 ชุด ดังนั้นจึงเหลือแบบสอบถามที่
ตอบสมบูรณ์แล้วเพียง 449 ชุด คิดเป็นร้อยละ 62.88 แบบสอบถามที่ได้รับคืนมาประกอบด้วย
ของอาจารย์ 103 ชุด นิสิต 346 ชุด ดังตารางที่ 1 จากแบบสอบถามที่ได้อีกกลับคืนมา ได้กลุ่ม
ตัวอย่างต่อกลุ่มประชากร เป็นสัดส่วนกันประมาณ 1 : 3 จากทุกระดับชั้น จึงถือว่ากลุ่มตัวอย่าง
ที่ได้มาเป็นตัวแทนของประชากรที่ตองการศึกษาเป็นที่พอใจแล้ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

²นิยม ปุราคำ, ทฤษฎีการสำรวจสถิติจากตัวอย่างและการประยุกต์, (พระนคร :
ศ.ส.การพิมพ์, 2517), หน้า 53.

³Taro Yamane, Statistics An Introductory Analysis, (3rd ed.;
Aoyama Gakuin University, Tokyo, 1973), p. 1088.

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามได้สมบูรณ์แยกตามตำแหน่งทางวิชาการหรือปีการศึกษา

ตำแหน่งทางวิชาการ/ปีการศึกษา	จำนวนคน	จำนวนทั้งหมด
ศาสตราจารย์	3	10
รองศาสตราจารย์	6	20
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	27	54
อาจารย์ชั้นพิเศษ	6	10
อาจารย์	61	108
นิสิตฐานะปีที่ 1	74	308
นิสิตฐานะปีที่ 2	97	306
นิสิตฐานะปีที่ 3	85	325
นิสิตฐานะปีที่ 4 และ 5	90	418
รวม	449	1559

การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยอาศัยความร่วมมือจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ช่วยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคำนวณไฟฟ้าซึ่งผู้วิจัยวางแผนการวิเคราะห์ไว้ดังนี้

1. บรรยายลักษณะของแต่ละช่องทาง ค่ายคาสถิติบรรยาย (Descriptive Statistics) ดังนี้
  - 1.1 มัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean)
  - 1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
  - 1.3 สัมประสิทธิ์ของความเบ้ (Coefficient of Skewness)
  - 1.4 สัมประสิทธิ์ของความโค้ง (Coefficient of Kurtosis)

2. หาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงโดยวิธีของเพียร์สัน⁴ (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) จะได้เมตริกสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ขนาด 52 x 52

3. วิเคราะห์ตัวประกอบ (Factor Analysis) สกัดตัวประกอบด้วยวิธีตัวประกอบสำคัญ⁵ (Principle Axes Method) และหมุนแกนตัวประกอบแบบ ออโรทอนอล⁶ ด้วยวิธี แวริแมกซ์ (Varimax Orthogonal Rotation)

4. ตีความตัวประกอบ พร้อมทั้งให้ชื่อตัวประกอบ

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁴Henry E. Garrett, Statistics in Psychology and Education, (5th ed., New York : Longmans Green and Co., Inc., 1960), p.143.

⁵Andrew L. Comrey, A First Course in Factor Analysis, (New York: Academic Press, Inc., 1973), p. 76-85.

⁶Ibid., p. 175-180.